

**D. Marcus Evangelista. Rodolphi Gwaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia XIX. Et scribæ ac pharisei cùm uidissent eum capientem cibum cum publicanis & peccatoribus, dicebant discipulis eius: Quid est, quòd cum publicanis et peccatoribus edit ac bibit? Hoc audito ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

vellent, eò quòd hoc ad Dei gloriam facere intelligunt. *Est* hoc evidens regenerationis argumentum. Ea enim carnis nostræ philautia est, ut solis nobis bene esse cupiamus, aliorum vero felicitatem invidiamur. Quotquot ergo omnes homines salutis & supremæ felicitatis in Christo socios habere cupiunt, na illi ingenitam carnis corruptionem excuerint, sed omnino renatos & alios socios esse existunt. Arguitur igitur hoc exemplo illorum socordia, qui cum Christiani haberi velint, suæ salutis, que nam sit aliorum hominum conditio, quin securi omnium aliorum salutem negligunt, nisi ipsis sub Euangelij prætextu voluptuari liceat.

Publicani Mattheo conuersantur. Matth. 21.

Non minorem verò laudem publicani reliqui merentur, qui illum accedere dignantur, quem alii se defecisse vident. Fuit ergo in illis quoque salutis studium, à quo procul aberant pharisæi, eo quòd ipsorum iustitie considerent. Et impletur Christi dictum, quo publicanos & peccatores facilius et citius quàm phariseos regnum Dei ingressuros esse ait. Longè item alieni sunt publicani isti ab illorum moribus, qui scelerum socios, si qui penitentiam agant, odisse & defectionis accusare solent. Quod deploratæ impietatis indicium est, quando ne in alijs quidem penitentiam æquo animo ferre possunt.

Christus peccatores plene in gratia recipit.

Postremò Christus obseruandus est, qui publicanorum conuiuio interesse dignatur. Et cum hoc evidens bonitatis ipsius argumentum est, ait a se nobiscum solidè in gratiam reuere restat. Attingit enim conuiuia amicitie & beneuolentia indicia fuerunt, nec bodie probantur, qui cum ad mensam suam aliquos inuitant, interim odij scintillas sub pectore fouent. Id quod in Christo licet habere nequit, qui ipsissima est veritas. Faciunt huc promissiones, quibus ad se conuersos salutem solidam & peccatorum suorum offensarum amissionem pollicetur. Errant ergo, qui terras conuenienter ad noua quedam expiationum & satisfactionum genera ablegant, ex quibus maiores terrores concipiunt. Agnoscamus nos Dei bonitatem, & ad salutis consortium vocantem constanti fide sequamur, ut celestis mensæ olim conuiuæ esse possimus cum Domino & saluatore nostro Iesu Christo, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

Isaie 43. Ezech. 18.

H O M I L I A XIX.

Et scribæ ac pharisæi cum uidsissent eum capientem cibum cum publicanis & peccatoribus, dicebant discipulis eius: Quid est, quòd cum publicanis et peccatoribus edit ac bibit? Hoc audito Iesus ait illis: Non opus habent qui ualent medico, sed qui malè habent. Non ueni ad uocandum iustos, sed peccatores ad penitentiam.

Argumentum & usus presentis loci.

Quemadmodum scriptura passim Dei gratiam commendat, sic multorum exempla propius, qui à peccatis conuersi, hanc gratiam sibi salutarem experti sunt. Inter hos non postremo Mattheus censi debet, qui cum publicanus & ob peccata infamis esset, non modo peccatorum remissionem inuenit, uerum etiam in Apostolorum & præconum gratia Dei diuinè cooperatus est, idemque, mox suo exemplo docuit, quid eos facere deceat, qui similiter ad salutem uocantur. Per uerius plus consolationis afferret exemplum hoc, in presenti ab ipso Christo plenius illustratur: cuius hic hic nobis usus esse debet, ut ex eo consolationes petamus, non modo cum conscientie terrores sentimus, uerum etiam aduersus hypocritas iustitiarum & pharisæicos doctores, qui infirmas conscientias satisfactionum humanarum doctrina magis terere consueuerunt. Deinde ut Christi exemplum imitemur, quales nos erga fratres, qui peccatis obnoxij sunt, esse conueniam.

Occasio presentis tractationis ex pharisæis est. Luc. 5.

Occasionem huic tractationi præbuerunt pharisæi, quibus scribæ quoque, Lucas adnumerat. Vident hi Christum cum publicanis ad eandem mensam assidere, & mox aduersus discipulos illius murmurant, & apud illos tanquam socium flagitiosorum hominum iraducunt. Finit autem hic illis propositus est, ut cum apostolis, cum reliquo vulgo Christum suspectum & iniuriam reddant, ad quos indices quàm plurimos desicere uidebant. Quid est (inquiunt) quòd cum publicanis & peccatoribus edit acque bibit? Quasi dicant: Lamine uideris, quàm stultè relictis ueris & legitimis doctoribus hunc uobis magistrum elegeritis, socium nimirum perditissimorum hominum, & honestas atque discipline sanctioris hostem? Si enim talis non est, cur nobis aduersatur, quorum innocentiæ sciamus?

...hos autem manifestis sceleribus infames sibi socios deligit? Atqui vulgo constat, vnum- quem, talem censeri debere, quales sunt, quorum commercijs gaudet. Quod si ergo illum sequi per- gatis, an non idem de vobis etiam erit totius populi iudicium? Et num Deo vos placere putabitis, si relictis illis, qui meliores sunt, talium commercia sectemini? Quam chara ergo vobis vestra fama & vita est? illo relicto in viam redite, & pristinis patrum vestigijs insistite, &c.

Hic vero obseruabis phariseos & scribas tum presens hoc Christifactum calumniari, tum pas- sim alios eiusdem hostes esse accerrimos. Erant scribae populi & doctrine antisites, & antiquitus Le- gis Dei interpretes fuerant. Hic annalium custodes erant, & vt publici notarij ea penes se habe- bant, que ad genealogias, regias imprimis, & ad promissi Messie cognitionem spectabant. Sic Es- ther. 7. dicit scriba doctus & expeditus dicitur in lege Moysi. Et quia horum collegium ad Christum vsque Math. 2. duxerant, Herodes etiam ex illis potissimum quaerit, vbi Messiam nasci oporteat. At Christi rem- Math. 15. 23. peribus maius illis erat humanarum traditionum, quam scripturae sacrae studium, quod illis Chri- stus non semel reprobat. Interim apud rude vulgus summam eruditionis & sapientiae existimatio- nem sustinebant. Pharisei autem externam vitam honestatem sectabantur, nec modo coram homini- Math. 6. 23. bus in iustitia laudem sibi vendicabant, verum etiam in ipsius Dei conspectu ipsorum iustitia gloria- ri consueverant. At quia vtrumque ordinem Christus sua doctrina arguebat, & proinde illorum au- dicitati nonnihil decederet, illum ferre non possunt, sed hostiliter oppugnant. Et hoc omnibus secu- lis Christi fors futura est, vt eos sibi aduersarios & hostes experiantur, qui humane sapientiae & iusti- tiae titulis insignes, & praecleari habentur. Est enim illi subinde impingant, hi vero non pauca edant latuitas in ipsis & ingentis corruptionis specimina, meliora tamen edoceri & argui nolunt, ne erra- tibus videantur. Cum primis autem illos male habet, si Dei gratiam peccatoribus benignè & gratitudi- nis affectu videant, eo quod hoc illorum doctrine ad quem instituta, adhaec eorundem existimationis pharimim derogat. Non est ergo quod Euangelij doctrinam à monachis & sacrificulis oppugnari miremur, quando illos Iudeorum scribae & phariseis simillimos esse constat.

Deinde hostium veritatis ingenium & artes obseruare prodesse, que in phariseis hinc elucet. Ingenium & artes hostium Primum non ipsum Christum agreduntur, quem responsurum sciebant, sed aduersus discipulos ipsius rident & imperitios murmurant. Ita olim satan, non virum, sed mulierem aggressus est, quam insi- dit ipse magis expositam esse videbat. Et horum similes sunt, qui hodie Euangelij ministros apud populum diffamant, & factis criminibus suspectos & iniustos reddunt: imò studiose cum illis potissi- mus colloquia & disputaciones de fide instituant, quas minus instructos esse sperant & ad responden- dam idoneos. Qui si quid vel absurdius vel incautus dixerint, mirum quos illi risus et cachinnos ex- citent, & quam insolenter triumphos agant, perinde ac si Turcarum Imperatorem tota Europa & Asia exererint. Deinde illud calumniantur, quod per se malum non erat, sed commoda aliqua inter- pretatione mirigari poterat. Nec enim statim peccat, qui cum impijs edit & bibit, modo ad illo- rum impietatem non conuincat, sed potius illos emendare cupiat. Interim atrocitas illa, que in ipsis Christus accusabat, securi negligunt. Peccabant enim hypocrisis, fastu & ambitione, auaritia, Legis Dei prophatatione, imposturis, spoliatione viduarum, & infinitis alijs, sicuti Euangelica historia re- fertur, de quibus emendandis ne cogitabant quidem. Est hoc proprium calumniatoribus vt alienis peccatis sua palliare conentur: imò vitium hoc mundo vulgare est. Fit enim ex ingenita nobis phi- laritia, vt aliorum bono inuideamus, & proinde alios reprehendendi occasiones vndique venemur. Quod si vero nullum manifestum crimen occurrit, impudenter ea calumniamur, de quibus defenden- dis potius cogitare decedat. Est autem vitium hoc execrabile & nulla excusatione dignum. Nam vt verum sit, quod in proximo infamiam dicimus, quis inde ad nos ipsos, vel ad proximum, quem tra- dicimus, vel ad auditores fructus redit? At si vel inscij fallimur, aut scientes atq. volentes menti- mur, non tam proximo nocemus, quam nobis ipsis. Solet enim suorum famam tandem Deus asserere, non vero diaboli membra effecti sumus, cui ab ipso scelere calumniandi siue obrectandi nomen indi- catur. Hinc tam graues in scripturis aduersus linguas mendaces & maledicas sententiae repe- riamur. Nobis vero ille eo patientius ferenda sunt, quod ipsidem Christum quoq. peccatum fuisse vi- demus. Vnde Math. 11. cap.

Pharisei & scribae hostes Christi.

Exr. 7.

Math. 2.

Math. 15. 23.

Math. 6. 23.

Luc. 18.

Ingenium & artes hostium Veritatis. Gen. 3.

Psalm. 5. 12. 57. 64. 140. Proverb. 6. 10.

Christus phari
seorum calum
nijs respondet.

Porro transcamus ad Christum, qui mox phariseorum calumniam excipit, est probe sciri, nihil meliores futuros. Sed discipulorum ratio habenda fuit, ne illis aliqua sinistra suspitio obre-
tur. Nec enim permitti debet, vt impunè grassentur calumnie, ex quibus publica scandalizatio
possunt. Sunt autem duo membra apologie Christi, quæ singula ex ordine videbimus.

Matth. 9.
Hof. 6.

Primum proverbiali sententia vitur, quæ similitudinem vulgò notam continet. Non opus ha-
bet, & illorum curam agere. Ego medicus in mundum veni. Ergo egrotis conseruari debe-
bet, & illorum curam agere. Ego medicus in mundum veni. Ergo egrotis conseruari debe-
ti iniuste accusatur medicus, si egrotis sese familiarem præbeat: ita à vobis me quoq; iniuste accu-
dico. Ne verò ad animas minus rectè transferri dicerent, quod in corporum morbis curandis
fit, apud Mattheum prophætico testimonio probat, se misericordie potius quam vilis alterius
studium sectari debere. Nec sine ignorantie turpis exprobratione Scribis dicit: Quis potius in
scite quid sit illud: Misericordiam volo, & non sacrificium. Ita verò præposterum illorum
arguit, quo circa ceremonias externas occupati, officia charitatis negligebant, nec ipsum illu-
rum a quo animo ferre poterant.

Peccatores
egrotis confe-
runtur.

At hic diligenter considerationem mereatur, quid peccatores egrotis conferat, & quidem idcirco
qui medico opus habeant. Quæ parabola rursum phariseos arguit, qui peccatores viscentes
dammare, quàm ad salutem lucrifacere solebant, & simul quo loco nobis peccata esse debeant, ad-
monet. Sunt hæc morborum instar. Vt enim morbi intra corpus enati, illud debilitant, & tandem mor-
tem afferunt: Ita peccatum ex natiuitate nobis inherens, & occultis, intra nos suggestivis
exerens, omnes animæ vires debilitare consuevit. Per hoc enim fit, vt homo animalis non carnis
que sunt spiritus Dei. Hoc ipsum voluntatem & cordis figmentum ad malum inclinat, commo-
tendi bonum facultatem admittit, adeoq; ea nos facere cogit, quæ verita & noxia esse scimus, sicut
semetipso Paulus fateatur. Et sicuti qui per morbos membris capti sunt, seipso iurare non possunt,
ita nec nos, qui natura peccatores sumus, quicquam ad nostram ipsorum salutem conferre possumus.
Nisi ergo aliunde medicus & remedium accedant, in peccatis preæramus oportet, quando illorum
pendium mors est, vt passim scripturæ docent.

Christus mēs
dicus.

Ita verò laborantibus medicum sese prebet Dei filius, Iesus Christus, qui mundum hunc toto
nomine ingressus est, quàm vt de vita & æterna salute periclitantibus succurreret. Prestat salutem
quæcumq; à fido & perfecto medico expectari solent. Huius est, vt egrotos sibi cordi esse pariat, &
ysilem medicinam lubèrè volensq; adhibeat. Deinde, vt morbos agnoscat, & quibus remedijs
sint intelligat. Vtrumq; Christus habet. Voluntatis enim promptissima argumentum est, quod
vocatius à nobis venit, & spontè iniuens miseris, salutem nobis gratuita offerit, & nos ad illam
plexandam hortatur. Est enim (vt propheta ait) vir sciens dolorum, & cum nostras infirmitates
experius sit, miseris condotere potest. Idem saluandi facultatem habet instructissimam. Nam
cata nostra in se transfert, illa mortis suæ merito expiat, et ne morbus rediens maius periculum
rat, suo verbo et spiritu regeneratos per omnia immouat, vt positò veteri homine, in ipso noua creatura
reddamur. Hinc vera & perfecta salus oritur, quæ nouas quoq; vires sufficit, & ad omne bonum
idoneos & instructos reddit. Et hic nobis obseruanda venit magna Dei bonitas, qui in vno Christo
omnia dedit, quibus ad salutem nobis opus erat. Is enim in tenebris agentibus lux, captiuos releu-
ptor, esurientibus panis, sitientibus fons aque viuentis, peccatoribus iustitia, stultis sapientia, erant-
tibus via & veritas, egrotis medicus, mortuis deniq; vita & salus à Deo patre datus est. Quo-
go non Dei gratiam exosculatur? Quis non Christum hunc amplectatur, seq; totum illi conferat? Sed
deploratam hominum cæcitatem & ingratiuitatem, qui cum ista scripturæ passim de Christo præ-
dicent, & exemplis innumeris probata sint, adhuc tamen de Dei gratia dubitant, & neglectis Chris-
sto, nouos sibipis saluatores comminisci solent.

Isa. 53.
Hebr. 4.
Ioan. 3.
Galat. 3.3.

Isa. 9.42.
49.61.
Ioan. 4.6.7.
1. Corinth. 3.
Ioan. 14. & c.

Christus uenit
saluandum pec-
catores.

Sed omnes hijsce ingratis gratiæ Dei contemptoribus, alterum responsum Christi membra
excusamus, quo ad se transferre & clarius exponit quod per parabolam adumbrauerat. At enim,
Non veni vocare iustos, sed peccatores ad penitentiam. Iustus hic meminit, non quèd alijs
periantur, qui in Dei conspectu iusti comparere possint, (omnes enim peccauerunt, & deficiunt
gloria Dei rem, Conclufit Deus omnia sub incredulitate, vt omnibus miseretur) sed ipsorum
gloria

Rom. 3. 11.

venia loquitur, & hypocritas perstringit, qui iusti haberi volebant, & ipsius meritum, quoad hac in-

sentia proprie iustitia fiducia insensur, nihil ad illos pertinere docet. Ita verò paucis verbis omnem
sententiam nostrae rationem comprehendit, cuius potissima capita ex ordine inspersisse proderit.
Primum propter quos venerit docet. Et hic quidem simpliciter peccatores nominat, ne quis ali-

Peccatores.
1. Tim. 1.

quod fingat discrimen, & se exclusum suspicetur. Ita Paulus Christum in mundum venisse scribit,
ut peccatores salvos faceret. At peccatores sunt omnes homines. Omnibus ergo salvandis Christi
meritum sufficere poterit. Et exempla sunt eorum, qui haud vulgari peccatorum remissionem in
Christo inveniunt: quorum omnium usus est, ne quis peccatorum atrocitate Dei gratiam et Christi
meritum superari posse existimet. Agnoscamus modo peccata nostra, & oblatam in Christo salutem
nos fucata fide amplectamur, & mox illum nobis salutarem experiemur.

Deinde vocandi verbo vitur, quo rursus Dei gratiam nobis commendat. Nostrum siquidem Christus pecca
torum. Deum vocare in auxilium, & illius gratiam implorare. At quia ea est nostra conditio, ut vel
torum vocat.
horramus, à Deo vocemur necesse est. Patres ergo fidos ille imitatur, qui liberos suos vel ex puerili
infantia, vel etiam improba petulantia vagantes, ipsi quaerunt, & periculo alicui appropinquantes al-
ter clamore renovant. Factum hoc in ipso mundi exordio, quando post Adamum fugientem & late-
bras querentem clamavit Deus: Adam ubi es? Vocavit idem per Moysen & prophetas omnibus
fidelis, quo scimus, ad salutis & regni sui consortium ab aeterno elegerat. Et ministerium sine verbum
reconciliationis postea Apostolis horumque successoribus credidit, qui hodie etiam per Evangelium
nos vocant, ut Deo reconciliemur. Hic ergo officij memores nos esse decet, ut Deum vocantem
sequamur. Quicumque enim ad nuptias invitati & vocati venire detrectant, ne illi indigni sunt,
qui genitij illius celestis consortes fiant. Vocabunt & pulsabunt etiam illi aliquando, sed idem ipsi,
qui factus virginibus respondebitur: Amen dico vobis, non novi vos. Matth. 25.

Genesis 3.

2. Cor. 5.

Matth. 22.

Postremo suam vocationis nostrae Christus exprimit, quando penitentiam meminit. Est haec co-
nitentia ad Deum conuersio, quae ex nostris ipsius & gratiae Dei cognitione enata, dignos fructus
Finis vocatio-
nis nostrae peccā
nitentia.
profert, & totum hominem Deo vendicat per fidei obedientiam. Dicitur de hac iam ante, quare eam
idem in presenti repetere superuacuum foret. Sufficiat hic monuisse, gratiae salutis in Christo pra
dicationem minime ijs patrocinari, qui impunem carnis licentiam vel peccandi impunitatem qua
runt. Ad penitentiam nos vocat Christus, & eandem tanti beneficii consideratio requirit. Agnosca
mus ergo Dei gratiam, & Christi merito saluari, vitam noiam & inculpatam agamus, ut olim no
bis cum illo in calis uiuere detur: cui debeat benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Et discipuli Ioannis ac pharisaeorum ieiunabant, ueniuntque ac dicunt
illi: Quare discipuli Ioannis ac pharisaeorum ieiunant, tui autē discipu
li non ieiunant: Et ait illis Iesus: Num possunt filij thalami nuptialis, in
quo cum illis sponsus est, ieiunare: Venient autem dies, cum auferetur
ab eis sponsus, & tunc ieiunabunt in illis diebus;

Quid rex & propheta de Christi regno uaticinans, inter alia ait: Dominabitur in medio ini-
micorum ipsius. Et illum quidem inimicos semper habiturum docet, ne in illo nobis securita-
tem & auium promittamus, simul verò eundem inter inimicos suos regnaturum testatur, ne illorum
inimicis & conatus terreat, de regni ipsius & salutis nostrae perpetuitate dubitemus. Ne verò certior
nobis sit hac fiducia, exemplis plurimis Christi sapientiam & potentiam, qua hostes suos eludere so-
lit, probari oportuit. Quò cum primis praesens historia referri debet. Audiuimus enim Christum à
pharisaeis et scribis accusatum fuisse, quasi hominum flagitiosorum socius et patronus esset. Ad quam
calumniam sic respondit, ut non sine magna consolatione uniuersum nostrae salutis mysterium tradim
derit. Sequitur notus congressus, in quo non modo se & suos discipulos tueretur, verum etiam ieiunio
rum rationem luculenter exponit, atque hostium suorum hypocritism validissime confutat.

Argumentum
& usus praes
sentis loci.

Psal. 110.